

(13) SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA PREVIOUS (External) Examination, — Semester

Monday Date 31/03/2014

Session: Morning / Evening Time : 10-30 AM to 01-30 PM

Subject/Course Code : /Paper No. IVSubject/Course Title: Sanskrit : Paper No. IV
(Alamkārasāstra)

Total Weightage/Marks : 100

1. नाथशास्त्रम् ०५ भरतः । (अ. 1, 2 & 6)
2. दशरूपकम् ०५ धनञ्जयः ।
3. काव्यमीमांसा ०५ राजशेखरः ।

प्र. १. गमो तो ज्ये कारिका स्पष्ट समज लो: 10

- (१) एवं सङ्कल्प्य भगवान् स्वविद्वाननुस्मरन् ।
नाथवेदं तत्तच्छक्रे चतुर्वेदाङ्गसम्भवम् ॥
- (२) योयं स्वभाजो लोकाश्च सुखदुःखसमन्वितः ।
सौकुण्ठिभिन्नयोर्जो नाथमित्यभिधीयते ॥
- (३) अष्टरसं तु कर्तव्यं रङ्गीर्षं प्रमाणतः ।
चतुरस्रं समतलं वेदिकासमलङ्कितम् ॥
- (४) न भावहीनोऽस्ति रसो न भाजो रसवर्जितः ।
परस्परकृता सिद्धिस्तयोरभिनयो भवेत् ॥

प्र. २. गमो तो ज्ये पर नोध ललो: 20

- (१) नाथकला: मोड संयुक्त कला
- (२) नाथवृत्तयः ।
- (३) विकृष्टप्रकाशम् ।
- (४) परतना रससूत्रं लईनायके क्रेलुं लध्विरन.

1

P.T.O.

(2)

प्र. 3 (अ) गमने लो अस्मिन् सप्त समनयोः

10

- (1) प्रस्तुतागन्तुभावस्य वस्तुनाप्यन्योक्तिस्तुल्यम् ।
पताकास्थानम् तुल्यसंज्ञिधानविशेषणम् ॥
- (2) देशभाषाक्रियावेषलक्षणाः स्युः प्रवृत्तयः ।
लोकादेशाप्राम्भैता यथोचित्यं प्रयोज्येत् ॥
- (3) लङ्प्रसन्नं चोदा शुद्धलैक्यसङ्करैः ।
पार्वण्डिप्रप्रभृति चेटचैटीविदाकुलम् ॥
- (4) शाभमानतया तत्र विभावो भावप्रोक्तम् ।
आलम्बनादीपनत्वप्रभेदेन स च द्विधा ॥

प्र. 3 (ब) गमने लो पर नोदं लपोः

12

- (1) नृतम् - नृत्यम् - नाट्यम् ।
- (2) प्रोच्य अर्थप्रकृतयः ।
- (3) नायकानां सात्त्विकगुणो
- (4) लारती वृत्ति

प्र. 4 गमने लो पर विस्तृत नोदं लपोः

18

- (1) संध्यंगोना प्रयोजनो मनो तेनुं मलय
- (2) नायकानां प्रकाशो
- (3) नाटिकानां विलक्षणताया
- (4) शांत रसना नाट्यरसत्व विशो धनंरथनो मत

प्र. 5 गमने लो असंख्य समनयोः

12

- (1) तत्र लोपविन्यासक्रमः प्रवृत्तिः, विभावविन्यासक्रमो वृत्तिः,
वचनविन्यासक्रमो वृत्तिः ।
- (2) त इमे त्रयादेभिरुक्तयः सारस्वत, आश्वासिक, औत्तदेशिकश्च ।
- (3) सततमभ्यासकालः सुष्ठुषोः वाक्यं प्राकृतायाति ।
- (4) अस्तु नाम निःसीमाधिकाथः ।
- (5) मूल्यकथोपेहि इरणमेवे । वरमप्राप्तियसो न पुनर्दुःखशः ।
- (6) अशास्त्रियमलौकिकं च परम्परायातं यमर्थमुपनिषदन्ति
कवयः स क्विसमथः ।

2

(3)

प्र. ५. काव्यने उपकारक विद्यास्थानोनी संशोधनरनी 18
विचार(ग) स्पष्ट करो

लथवा

प्र. ५. मोध लथोः

18

(१) काकुनुं स्वरूप लन प्रकरो

(२) काव्यार्थयोनयः ।

*